

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОЯВУ ГЕНІТАЛЬНОЇ ФОРМИ СПІРОХЕТОЗУ У КРОЛІВ

Корейба Л. В. к.вет.н. доцент,

Дуда Ю.В., к.вет.н. доцент,

Шевчик Р.С., к.вет.н. доцент.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

lyudkorFLK@gmail.com

Вагнер Я. біотехнічна дослідна станція Fharmagene – Farm LTD, Угорщина

Анотація. Авторами описано клінічний прояв та перебіг спірохетозу у кролів й встановлено, що спірохетоз обумовлює запальні процеси у геніталіях самок та самців і є причиною тривалої симптоматичної неплідності.

Ключові слова: спірохетоз, кролі, органи статеві системи, вульвовагініт, аборт, баланопостит.

Abstract. The authors described the clinical manifestation and course of spirochetosis in rabbits and found that spirochetosis causes inflammatory processes in the genitals of females and males and is the cause of prolonged symptomatic infertility.

Keywords: spirochetosis, rabbits, organs of the reproductive system, vulvovaginitis, abortion, balanoposthitis.

Постановка проблеми. До хвороб статевих органів кролів, що мають хронічний перебіг у генітальній формі відносять спірохетоз.

Спірохетоз (трепонемоз, сифіліс) – це хронічна інфекційна хвороба з тривалим перебігом, що передається під час статевого акту й супроводжується враженням органів статеві системи та інших органів у кролів і є найчастіше поширеною у осінньо-зимовий сезони року [1, 3].

Захворювання кролів спірохетозом зумовлює значних економічних збитків господарствам та власникам тварин від абортів, отриманні нежиттєздатного приплоду, проведення лікувально-профілактичних заходів та неможливості використання хворих тварин у розведенні [3, 4].

Мета роботи полягала у вивченні клінічного прояву та перебігу спірохетозу у кролів.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили на базі приватних господарств Дніпропетровської області.

Діагностику захворювання у кролів проводили з урахуванням епізоотичних і анамнестичних даних, результатів клінічного та лабораторних досліджень. Для виявлення *Treponema cuniculi* застосовували метод

темнопольної мікроскопії; рівень ураженості визначали використовуючи камеру Мак Мастера.

Результати досліджень та їх обговорення. Спірохетоз має хронічний перебіг і триває місяцями, а іноді й роками. Інкубаційний період триває 3–4 тижні, але може змінюватись залежно від місця первинного проникнення збудника від 5 до 16 тижнів. Бувають випадки, коли ознаки хвороби на деякий час зникають, а потім знову з'являються. В перебізі спірохетозу спостерігають періоди поліпшення і погіршення, хвороба особливо помітно загострюється восени та взимку [2].

Збудник, здебільшого паразитує на слизовій оболонці статевих шляхів та дистальній частині прямої кишки гризунів і призводить до їх запалення, що триває декілька місяців.

Оглядом статевих органів у кролематок виявляли ознаки вульво-вагініту (гіперемію, набряк та патологічні виділення із зовнішніх статевих органів). Запальний процес зазвичай поширюється і охоплює краніальну частину піхви та слизову оболонку прямої кишки та ануса (фото 1 і 2).

Пізніше на слизових оболонках статевих органів у хворих кролів утворюються дрібні вузлики величиною від макового до просяного зерна, які в подальшому перетворюються на виразки, що легко кровоточать. Зливаючись між собою, вони утворюють великі виразки, вкриті бурими кірочками. Крім того, запальний процес може захопити і волосяну частину тіла. У цьому разі на задній частині тулуба, поблизу статевих органів і ануса з'являються сірувато-жовті утворення завбільшки від головки шпильки до горошини і більші, після видалення яких залишаються облісїлі ділянки та садна. В результаті закривається статеві щілини у самок і з'являється фімоз у самців. В кролиць може реєструватись аборт, метрит, народження мертвих плодів чи загибель новонароджених кроленят.

Фото 1. Набряк і гіперемія вульви у кролиці

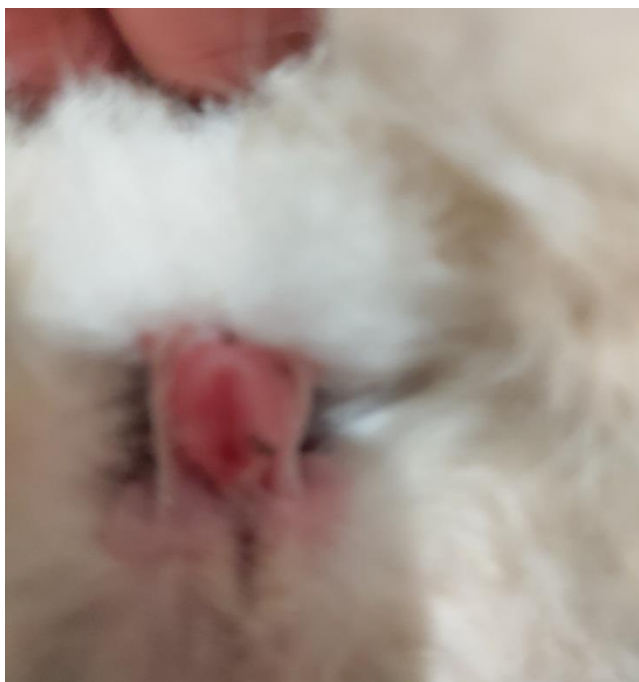

Фото 2. набряк і гіперемія ануса у кролиці

Ознаки спірохетозу самців починаються з почервоніння і набряку препуційного мішка та голівки статевого члена (ознаки поститу та баланопоститу)(фото 3).

Фото 3. Баланопостит у кролів

З уражених органів виділяється серозно-катаральний слизовий, іноді катарально-гнійний ексудат, що містить спірохети. Кролиці, хворі на спірохетоз, не допускають до себе кролів, а у хворих самців не проявляються статеві рефлексі і вони відмовляються від парування.

Висновок. Отже, найбільш розповсюдженою формою спірохетозу є генітальна, що обумовлює у самок вульво-вагініти, аборти, народження мертвих і нежиттєздатних кроленят, а у самців – постити, баланопостити, пригнічення статевих рефлексів та відмову від парування.

Література

1. Дуда Ю. В., Прус М. П., Литвиненко О. П. Науково-практичні рекомендації з діагностики та заходів боротьби з основними шлунково-кишковими паразитогами кролів.. Дніпро. 2020. 50 с.
2. Дуда Ю. Вплив сезонів року на показники інвазованості кролів за основних паразитозів травного каналу / Ю. Дуда, Р. Шевчик, Л. Корейба // Animal Welfare in the Conditions of Global Climate Change (AWCGCC): Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference (Dnipro, 21-22 April, 2021) / Дніпровський ДАЕУ. – Дніпро : ДДАЕУ, 2021. – С. 19-20.
3. Інфекційні та інвазійні хвороби кролів /Л.Є.Корнієнко, О.Б. Домбровський, С.І. Пономар, А.А. Антіпов. – Біла Церква, 2003. 288 с.
4. Спірохетоз кролів / М. П. Прус, Ю. В. Дуда, Р. С. Шевчик, Л. В. Корейба // Тваринництво сьогодні : щоміс. наук.-практ. журн. – 2020. – № 6. – С. 70-72.

УДК 619:616.995:636.92

ВМІСТ ПРОТЕЇНОВИХ ФРАКЦІЙ КРОВІ КРОЛІВ ЗА ЕЙМЕРІОЗУ З РІЗНИМ РІВНЕМ ІНТЕНСИВНОСТІ ІНВАЗІЇ

Прус М.П.¹, Дуда Ю.В.², Корейба Л.В.², Шевчик Р.С.²

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ, Україна

²Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, Україна,
dudajulia1976@gmail.com

Анотація. За впливу збудника *Eimeria* sp у крові кролів з різним рівнем ураженості встановлено істотно високий вміст глобулінів за рахунок відсоткового вмісту α_1 -глобулінів ($p<0,01$), α_2 -глобулінів ($p<0,001$) та β -глобулінів ($p<0,001$) порівняно з аналогічними показниками крові кролів контрольної групи.

Ключові слова: *Eimeria* sp., альбумін, глобуліни, глобулінові фракції

Abstract. According to the effect of the pathogen *Eimeria* sp. in the blood of rabbits with different levels of infestation, a significantly high content of globulins was found due to the percentage of α_1 -globulins ($p<0.01$), α_2 -globulins ($p<0.001$)